

વિશિષ્ટતમ

દીપ્ત્યમન

ગાયન સંગ્રહ.

કુમરી, ગઝલ, લાવણી, હોરી વિગેરના સંગ્રહ.

પ્રીત્વજ દરનાર,

મહાદેવ શામચંદ્ર જગુષ્ટે-બુકસેલર.

ગણ દરવાજા—અમદાવાદ.

આવૃત્તી ૧૧ મી

પ્રત. ૫૦૦૦

અમદાવાદ

આંદોઆમાં દયાશરણીપાળમાં ધી “સાનવર્ષક” પ્રીન્ડીંગ પ્રેસમાં [આદિતલાલ ન્યાલચંદ દોગીએ પ્રાપ્ત.]

સંવત ૧૯૧૦

સને ૧૯૧૪

કીમત ૦-૧-૦

गुजरात विद्यापीठ ग्रंथालय
मुंबई. कॉपीराइट संग्रह

४१५७

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૧૬૭

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ દિલ્લ અમલ ગાયન સંગ્રહ

વિષય

દીલચમન ગાયન.

ગુજરી.

કે કાબુલસે બાદશાહ ચડે ને સારી દીલીઝ દીવાનરે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં ક્યામસ દેખન જાહરે;
કે હાથમાં લઉં લાલ માટલી ક દોયણ હોકે જાહરે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં ક્યામસ દેખન જાહરે.
કે હાથમાં લઉં લાલ બેડલું પતીહારણ હોકે જાહરે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં ક્યામસ દેખન જાહરે.
કે હાથમાં લઉં લાલ લાકડી જોવાલણ હોકે જાહરે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં ક્યામસ દેખન જાહરે.
કે હાથમાં લઉં ગુલઝામી મેં માલન હોકે જાહરે,
કે ફુલફરનો ધાધરો સાગુડે કસબી કારરે,
કે કાંઠાં કાંબી અલુવટ વીંછવા ઝાંઝરનો ઝમકારરે,
કે હાથે બાબુબંધ બેરખા એને દશે આંગળીએ વેઢરે,
કે કાને કલાકુલ શોભતાં એને અખુકં જાહરે,
કે કાટે તે પાટીયાં શોભતાં એને કહે એકાવળ હારરે,
કે લીલા તે ગજનું કાપડું એને ગજ મોતીનો હારરે,
કે કાને તે વાળીઓ શોભતી એને દીલડી તપે લલાટરે,
કે બાહે બાહે મોતી પરોબ્યાં જણે હગ્યો સુરજ બાણુરે,
કે છોટી મટકીમાં દહીં જમાયો દુધ લીયો મણુ ચારરે,
કે માચી ગુજરીયા દહીં બેચનકું બાદશાહકે ફરખારરે,

કે અધર હોયો કોઇ મહીયર હોયો કોઇ હોયોને મીઠાં દુધરે,
 કે સાસુ કેવે તમ સુણો ગુજરીયાં લશ્કરમે' મત જાવરે,
 કે દીલી શહેરકા બાદશાહ તુજે રખે જાખલ માંહેરે,
 કે સાસુનાં વાર્યાં ન કરે વહુ મહી વેચનાને જાવરે,
 કે હાટે મોઢા હાટ વાણીઆ ને ચોરે મોઢા ચોપદારરે,
 કે જે દેખે તે મોહી રહ્યા બાદશાહ સરખા માંહેરે,
 કે ચલી ગુજરીયાં દહી બેચનકુ ચાલી લાલ બજારરે,
 કે સીપાઇ બચ્ચાને ચોકી લગાઇ જીવળન હુવા હેરાનરે,
 કે આપને લશ્કરમે' એસી મહીમારીને એસા ન કાનકા દુધરે,
 કે બાદશાહકું તો ખબર હુધએ ગુજરી દેખન આપારે,
 કે અલીયાં ગલીયાં કયા શીરના ગોરી પેડે પડેા માંહેરે,
 કે અલીયારે ગલીયાં બહોત બલેરી તેરે પડેકું લગાદક આગરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તમે સુણો અમેરી ખાતરે,
 કે હાથ કથીરમે' કયા પહેરના ગોરી પેરો સોના શેરરે,
 કે હાથ કથીર મેરે બોત બલી નેરે સોનેકું લગાદક આગરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તમ સુણો અમારી ખાતરે,
 કે કાળા કામળમે' કયા પહેરના ગોરી પહેરો દક્ષણી ચીરરે,
 કે કાળા કામળ મેરે બહોત બલી નેરે ચીરકું લગા દક આગરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તમ સુણો અમારી ખાતરે,
 કે ઘેંશ છાશમે' કયા ખાના ગોરી ખાવને નાન ખુશાવરે,
 કે નાન ખુશાવમે' કયા ખાના એરા હીંદુકા અવતાવરે,

કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મઠના હાથી અજબ બન્યા ગોરી હાથી દેખન આવરે,
 કે તેરા હાથીમેં ક્યા દેખના મારે ઘેર જૂરી બેંસરે,
 કે ટંકે સવામણુ દુધ કરે તારા હાથીથી બલેરી મારી બેંસરે,
 કે દહી દુધકી નદી ચલાવું માખન બાંધુ પાળરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મારો કુંવર અજબ બન્યોરે કુંવર દેખન આવરે,
 કે તેરા કુંવરમેં ક્યા દેખના મેરા ગાયુંકા ગોવાલરે;
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મેરી સોળશેં રાણીઓ ખુબ બની તે રાણીઓ દેખન આવરે,
 કે તેરી રાણીઓમેં ક્યા દેખના મેરે પાણી બરે પનીયારરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મેરા ઘોડા અજબ બન્યા ગોરી ઘોડા દેખન આવરે,
 કે તેરે ઘોડેમેં ક્યા દેખના મેરે ઘેર ગવરી ગાયરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે મેરો મુઝો અજબ બની ગોરી મુઝોપર મોહી આવરે,
 કે તેરી મુઝોમેં ક્યા દેખના મેરા બકરા જેસા પૂછરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,

કે કીમુ તમારે સાસરે ને કીયા પુરુષ ધેર નારરે,
 કે મદમાંડળ માઈ સાસરેને ચંદા પુરુષ ધેર નારરે.
 કે હીંદવાણી તું હરામગ્નદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે કાણુ દેશની ગોવાલણીને શું તે તમારે નામરે,
 કે ગદમાંડળકી ગોવાલણીને મેનાં ગુજરી માઈ નામરે.
 કે હીંદવાણી તું હરામગ્નદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે છોટી મટકીકા મુલ કરે તો તેરી સુધસુધ જાવે જુલરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામગ્નદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે દુસરી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઉસકા કયા હોય મુલરે,
 કે દુસરી મટકીકા મુલ કરે તારી સોજસે રાણીઓ દુલરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે તીસરી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઉસકા કયા હોય મુલરે,
 કે તીસરી મટકીકા મુલ કરે તેરા મક્તા હાથી દુલરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામગ્નદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે ચોથા મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઉસકા કયા હોય મુલરે,
 કે ચોથા મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઉસકા કયા હોય મુલરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામગ્નદી બાદશાહકું દેવે જવાબરે,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે તેરા રૂપ તો કીને દીયા જાણે સોનું થડે સોનારરે,
 કે અલામીયાને મુજે રૂપ દીયા ને કરમ દીયા કીરતારરે.

કે હીંદવાણી તું હરામજદી બાદશાહકું દે વેળવાખર,
 કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે ગડગડ સડગડ કયા બોલતી ગોરી બોલો સમજકી બાતરે,
 કે અકડછકડ ગોરી કયા બોલતી કાંઈ થપડ લગાવું દોચારરે,
 કે તું નવ બણીશ એકલી મારા ગુજર ચડે નવલાખરે,
 કે હીંદવાણી તું હરામજદી બાદશાહકું દેવે બખાખરે,
 કે ગુજરી કેવે સુણુ બાદશાહકું તુમ સુણો અમારી બાતરે,
 કે માર તમાચા ને ઉડ જાય પધડી મુખડા હો જાય લાલરે,
 કે ટકે ટકે તેરા ટકુ બેચાઉને દો કોડી તલવારરે,
 કે બાદશાહકું તો ગુસ્સા લગાને ડાલી બેડી માંયરે,
 કે હાથમે ડાલી હાથકડીયાને ઉસકુ હાથીપર બેઠલાયરે,
 કે હાથીકા હોદેપર બેડી ઉસકા કાંઈ નવ લેવે નામરે,
 કે આઠાણુ વીરા વીનવુ તને આણુ હૈયાને હારરે.
 કે કાગળ જઈને આપજો મારા હીરા દીયરને હાથરે,
 કે હીરીઓ કાગળ વાંચીઓને ગુજરી પડી બેડીમાંયરે
 કે ચંદે કાગળ વાંચીઓને ગુજરી પડી બેડી માંહરે,
 કે છો પડી બાઈ પડવાદો કાંઈ એવી લાવીશું બેચારરે,
 કે તાંણી બાંધો બાઈ હાલને તાંણી બાંધો તરવારરે.
 કે સરા હાપમે અંગ ચંપાને નહી કામરકા કામરે,
 કે કશરીઆ બાપ વાધા પહેરોને હોબજો લાલાગુલાલરે.
 કે લાંથી હીરીઓ દોડીઓને ગઓ ઘેડારની પાસરે,
 કે તાંણી બાંધો તગડો બાઈ ઢીલી મેલો લગામરે.
 કે દી હી છતીને ધર આણુ તો રેવંત માર નામરે,
 કે હીરીઓ ઘોડે એકજ ચડયોતે ગુજર ચડયા નવલાખરે,

- કે હીરીએ ઘોડો ખેલીએને ઘોખી માર્યા પચાસરે,
 કે લેજે ભવાની ભોગ આતો ગુજર કરો યોગરે,
 કે ચંદે ઘોડો ખેડીએને જાય દીલી મેદાનરે,
 કે હીરીયો પેદો શહેરમાને કહોઈ નાદા જાયરે.
 કે તોપોછી ધમરોજી કુછને કુવા અંધારા ધોરરે,
 કે બાદશાહકુ તો ખખર નહીને રહયત નાદી જાયરે,
 કે સુતો બાદશાહ જગજે તારે નગર પડ્યો ભેંકારરે,
 કે સુતો બાદશાહ જગીએ બાઈ કયા હોતા ધમરોજીરે,
 કે સુતો બાદશાહ જગીએને મુગલ ચઢ્યા બાણુઆખરે,
 કે તાંબાની નોખત ગડગડે ને જેના દમકે વાગે ઢોલરે,
 કે કાગળુ સુઠ ચઉદસને દહાડે મામલો મચ્યો જોરરે,
 કે ગુજરી દસીને ખોલીયાં ને ખોલ્યાં એજ ખોલરે,
 કે હીરીયો પેહેરે કાંચળીને હથીઆર મુજને આલરે:
 કે બાદશાહ સાથે એસી લઢુમે મેરા ગુગમાં હોજાય નામરે,
 કે તરવાળે તાળી પડે ને ખરછી આવે પાનરે,
 કે અગાડી પીછાડી દેરાતાણેને ખીચમાં રાખો મેદાનરે,
 કે વચમાં રાખો ગુજરીબાઈ જે જીતે તે લખ જાયરે,
 કે હીરીયોને ચંદીયો ખોલીયા રાજ સંભળો મારી વાતરે.
 કે પહેલે કાવ તમે કરોને અમે તમારી રહમતરે
 કે પહેલો કાવ બાદશાહે કીધો ગુજર લરકર માંહરે,
 કે હીરીએને ચંદીએ ગુસ્સે થયા જેમ બકરામાં પડ્યો વાધરે.
 કે નલવારોની તાળી પડેને લોહીનો વરસ્યો મેધરે,
 કે તમારી ગુજરી તમને મુઆરક ગુજરી અમારી ખેનરે,
 કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાંને ગયાં સાસુને ઘેરરે,

કે સાસુ મેણાં બોલીયાં વહુ જાઓ બાદશાહને ઘેરે,
 કે આ વહુઅરને જવાદો હું ખીજી પરણાવું કાલેરે;
 કે આ વહુઅરને જવા ન દઉં મારા ગુજરની પત જામરે,
 કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાને ગયાં નજીકને ઘેરે,
 કે નજીકલ મેણાં બોલીયાં બાબી જાઓ બાદશાહને ઘેરે,
 કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાં ને ગયાં તે પાવાગઢેરે,
 કે પાવા તે ગઢમેં અલોપ હોગઈ મહાકાળી કહેવાયરે.

મીસરી.

કે આઠ ફૂવા નવ વાવડીજી મોલસેં પાનીડા હાર, ઓ મીસરી;
 કે હસમે ફૂન ગોરી પતલી ઓ મીસરી પતલી કમર લાંબે બાલ,
 કે બાડ ગડુસો રેંટીયોજી પગડી લાલ ગુલાલ,
 કાંતનેવાલી પતલી ઓ મીસરી લળા લળા નાંખે તાર,
 કે એડીની ગેડી ઠરજી કેડોની ઠર કમાન,
 નઘણાના ખે બલકા ઓ મીસરી પાડુ ચતુર સુખણુ,
 કે ચતુર પુરપની ગોરડીજી હશી હશી ઉતર દેશ;
 ચુરખ પુરપની ગોરડી ઓ મીસરી રોઘ રોઘ ઉતર દેશ,
 કે હસત જોખન ખસતજી રૂવે તો કજલ હો જાય,
 એસો પીયારો મારો સાહબો ઓ મીસરી સાંજ પડે ઉડ જાય.
 કે હાડમ સુકે દહાડીએ ઘેર સુકાય ધર નાર;
 બાપ ઘેર સુકાય બેટડી ઓ મીસરી હેણા પુરખ ઘેર નાર.
 રાજવણુ બેઠી રાજમેજી ખમે ઉઘાડા દેશ,
 ઇસ જોખનકે કારણે હો મીસરી દીલી બેકાતી લેશ.
 કે તેરી દીલીમેં મેતા આવના તેરે મેરે કાયકા સ્નેહ,
 તેં ચમકાવી વીજળા ઓ ધોખીડા મેં વરસાવ્યો મેહ.

કેમ મારી સાહેલીએ જોળવ્યો હો મીસરી નીત ધર જુલી જમ,
 કે હાથનાં કથવારાં કરજી નેણમે લીધોરે બોલાય,
 સમજાવ્યો સમજે જો મીસરી મુરખ બેઠો ગમાર,
 પાલણપુર દીવડો બળેજી કાજળ પડેરે સનેશ,
 કે આંજનવાળી પતળી જો મીસરી મુલક વસે મેવાડ,
 કે કોપલને કેમ મારીએજી આંખાની રખવાળ
 મારીએ હરામી સાહબો જો મીસરી અણ ચાખ્યા ફળ ખાય,
 કે ગોરીને કેમ મારીએજી મેજેની રખવાળ,
 મારીએ હરામી સાહબો હો મીસરી મેજ પરાઇ જમ,
 કે માણેકચોકકે બજારમેંજી વેકાય લાલ કપાન,
 કે ખેંચનવાલા ધર નહીં જો મીસરી કીમપર કરે જુમાન,
 કે માણેકચોકકે બજારમેં હીરા લાલ વેચાય,
 ચતુર હોય સો મુલવે જો મીસરી મુરખ ફેરા ખાય,
 કે નદી કીનારે મુઢા જલેજી ધુવા ન પ્રગટ હોય,
 ગયા ન જોખન સાંપડે જો મીસરી મુવા ન જીવે કામ
 પ્રીત કરીયે હાંચથીજી સદા ન જુદા થાય
 નીચથી કયા કરે પ્રીતડી જો મીસરી સદાય મેણાં ખાય,
 કે કોંકણ કુવો ગોડાવીએજી રેંટ ફેરે મેવાડ,
 સીંચનવાળી પાવાગઢ વસે જો મીસરી જેનો ચંપોપીએ પરસાળ,
 કે પ્રીત કરે દોળજોજી માળીને રંગરેજી,
 રંગરેજી લાવે સુંદડી જો મીસરી માળા લાવે ફલ,
 કે ફલમેં કયા પહેરનાજી ધુપ પડે કરમાય,
 બલી ખીચારી કલીયાં જો મીસરી સાંજ પડે ખીલ જમ
 કે સુડીમે કયા પહેરનાજી સુંદ પડે રંખ જમ.

બસો ખાચારો શાળુડો ઓ મીસરી ધોએ ધોએ રંગ રહે,
 કે ખેતર હોય તો ખેડીએજી ડુંગર ખેડા ન જાય,
 કુવા હોયતો ગાળાએ ઓ મીસરી સમુદ્ર ગાળા નવ જાય,
 કે કાગળ હોય તો વાંચીએજી કરમ વાંચ્યાં નવ જાય
 કે મારા ઠાકારનો ધોડીલોજી દોઠો કલાલને હાટ
 કે હાડીનો છાકયો મારો સાયખો ઓ મીસરી મંચો કલાલન હાટ
 કે નહી તારા સાહેબાને બોગવંપાજી નહીમે લીધેરે બોલાય,
 કે હાડાનો જાકયો તારો સાયખો ઓ મીસરી આવ્યો કલાલને હાટ
 કે મારાં ઠાકારની મોજડીજી દોડી કલાલને હાટ.
 કે હાડાનો છાકયો મારો સાયખો ઓ મીસરી ગયો કલાલનેહાટ.

મુસલમાનીબારમાસી.

સુનીએ સખારે સધયાં મુજ દરદારે ખાતાં
 સાજનને મેરે સરીરપર કયા કયા કીધ હે ધાતાં
 મુજકે એ દે દીલાસા સાજન કીદર ગએરે.
 પરદેશમાં બાકર ખેડે મુજકે ખાસર ગએરે,
 હસપથા મીલનેકા આવતે મહીને અંદર
 આશા મેં રખકે ખેડી સાજન મીલએ આકર,
 અવલ જો મહીના આશા વો કારકીત કીલાવે.
 સાજન મુજે મીલે ના રોના મેરા ન જાવે;
 અફસોસ ને નાસાસો શીરતી શીર એકલી;
 સાજન ખીનારે સધયાં ગમતી નહી હવેલી,
 લાલી મુખે રંગાકે સાજન કીદર ગએરે
 કીની મુજે દીવાની કેધ મુલક જા રહેરે.
 કાગજ લીખુ ખીયાપે જાને ન કાઢ પાવે,

મુજ દરદીઠી સાજનકુ જન સુનાવે,
 કારતીક મહીના સારા રૂચ પીયમે ગમાયા
 સાજનને છોડ ગુજકુ કીસ સાથ દીલ લગાયા,
 માગસર મહીના શીર દુસરા હે બારી.
 સાજન પીના કાચે મેં દીન રાત નેન જારી.
 ધુણુ ખડી થંડુમેં છતના જુલમ સો ક્યારે.
 મેં મુન તુજે દરરતી, કીનો કરમ પીયારે;
 દુખલા બદન સો મેરા, થંડ કીસ તરે સહુગી;
 સાજન પીના એકલી, દુખ કીસકુ જન કહુગી.
 સાજનને છલ કપટકર, હમ સાથ થરક જનડા;
 માલુમ મુજે ફૂલ યુ, મીલના હજુએ મોડા;
 દો માસ મયે ગુજર કર, નીસરા એ પોસ એઠા;
 દરશન દીખાવો સાજન દીલકુ રખુ મેં હેડા.
 એ પોસકારે હડી, મેં કીસ તને નીકાલુ.
 જોખન મેરે જુવાની; કહો કીસ તને નીકાલુ.
 માનત કરી બોતેરી ચલીયા કહુ ન મેરા,
 મેં મુન તુજે તરસતી, દેખુ મેં દરસન તેરા;
 દીન હો ગ્યારે છોડા, લખી સો રેન ન જાવે.
 વ્યાપો મેં મીચ દેખુ, સપને પીયુ ન આવે;
 એ પોસ મહીના ગુજરા, જલીયો મેં રાજ્યોરે,
 સમજ રખુંગી દીલકુ. માહે પીયા મીલોરે;
 એ મહા મહીના ચોથા ખીલી હે ફુલવાડી,
 સાજન પીના એકલી મરતી હું છતેજારી,
 તીરગીસને બેલ મરવા, ચંપા અને ચંમેલી;

પ્રીતમ ખીના એ કુચના; રાતી શીર એકેલી
 શુભ દાહુદીને લીલા એ મોઘેરા હળરા;
 સારા બગીચા ખોટા, પ્રીતરસ હે જુહારા,
 દરશન દીખાવો સાબન, કીતનાઠ મે કહુરે
 દીન રાત મે તડપડતી તુક નીલ કર સફુરે.
 એ ઠંડ સખ ગુજરી શીઆલા કુવા પુરા.
 ચોથા મેના ગુજરા; દીખલાવ અજ નહુરા.
 હાથુન એ પાંચવેકી ધુપ પડે હે અરમી,
 સખીયાં સખી આપસમે ખેલે પીયામે હોરી,
 અતર ગુલાબ શેવતીએ નર કરી હે ચોરી;
 ધુપ પડે કડાકડ પાંદરે પડે પ્રેશલે,
 હર બખત મેં પુકાર, સાબન મુજસે ન ખોલે;
 અધતર છડેલા મુજકો દીલમે હે માવકારી
 દેખું દરસ સહુજી ગજી પીયાપે વારી,
 ઠંડક કીલર ન પાછી ખુબ અગત અરસતી,
 સાબન ખીતાકી અખ મે મર ગજી તરસતી;
 પુરખાન હુ દીલમે મર ગજી તરસતી,
 સખીરી મેરે બહનમે બાકી ન કુચ રહીરે;
 અશ્વસોસ મેં પીયા કે આલા અરસ ગયારે;
 દીન હોયગારે લ'બા દુખકા નહિ હે છેડા;
 હર બખત મેં પુકાર સાબન કરો સવેરા
 બધકાક સતવેંકા અરમીસે જાડ સુકે;
 ધુપ પડે ગજબકી પાની ખીતા હે લુખે
 પતે સખ જાડ અમેરે જાડાં હો ગયે હે ખરી,

ધુર હો ગએ હંદુલેરે મધ બાઝ તુલસી;
 ઝાડુમે ધૂલ આએ કીતને આમ મોરે,
 નીલા જંગલ હવારે, મોરાં કરે ચકાર
 નીલા જંગલકુ દેખી, શીરકર રખી એ આસા,
 સાંતુ એ મેળા ચુજર આખાર પડેગા પાસા;
 એ જેઠ આહવેકી મુજપર બડી હે સખતી,
 પથર તરણ હરોયે, એલી સે કમા ન બકતી;
 જંગલમે હર જગોપર, કામલને મોર બોલે,
 પીલ્લુકા નામ મીઠા. લીંબુ સકરસેં ઘોલે;
 સખીયાંમે ખીલડમે, કામને ન બેઠ પાયા,
 હરએકકુ જા પુછું સાજન કીને હં પાયા,
 રોતી અને રઝળાતી મેં જેઠ બી ચુમાયા;
 સજનને મેરે શીરપર ટુક ના રખીરે માયા,
 હાડુર અને બપઘઆ, બેઠકસી જુમ લાયા,
 ખીજલી કરે જપ્પુકે મેહુવા અવાહ આયા,
 તવમે અસાડ કરે બાહલ હવારે કાલે.
 રાતાં મીલી અંધેરી મખને એ ગર સમાલે;
 બાહલયું ગાજતા હે જયું બાજતી હે નોખત,
 સાજનને મેરે ઉપર ન હુંક રખીરે મોહોખત;
 નદીયાં તળાવ નાલે સખમેં બરા હે પાની,
 ગરબે ગગન દીમકસે, મેં હો રહી દીવાની;
 નવમા અસાડ ચુજરી સજન સો ના ખીલેરે,
 હંડક પડી સાખુમે, મેરા બદન બલેરે,
 કમમે સરાવનખી, લગી રહી કડીરે,

પીઠજીકે નામ ઉપર સમરેન સર કરીરે;
 બાદર શીકર ખીનાદર ફરજંદને સખીરે,
 મેરા દીલ લગા પીવાહે રા રા કે મેં ચકીરે,
 નદીયાં તલાવ નાસે તીનું ખ્યે હે બેલી;
 પીવા ખીના એકીલી મે હો રહી હું ઘેલી;
 ખેડુત સખ ખુશી ઠેરાં હુવે તાજે,
 સાવનમેં આ મીલોરે દીન હો ગએ હે ઝાએ,
 બાદો અગીઆરવેકી, આરે ઘટા બનીરે;
 હુડં તીલી ઘટા ક્યાં હે મેરા હરીરે,
 આપ નહી ફજલપે એલી નથી નવાહ;
 સાજન મેરે ન આએ કીતી અજન નવાહ;
 પાકે સખી અજા જ્યાં ખેતુમે ખોલે મસે.
 રાહુકે હાથ સેતી લગતં જીગરમે ભાલે
 સખીયાં સખી આપસમે ખેલે પીવાસે મીલકર,
 મેં હો રહી એકલી જાહ કીદર એ ચલકર,
 પ્રીતમને કર જીદામ મેરા બહન જલાયા,
 બાદો ગયા મુજરકર આરો એ માસ આવા,
 આસોએ ખારવેકી મજકુ બડી હે આશા;
 પ્રીતમકુ અખ મીલનકા મુજકો બડા દીલાસા,
 મુજ દીલમેં હુમ ખુશાલી પ્રીતમશી અખમેં પાહ,
 સાજનકી હુમ બડામ ખેલી મેં ગીત ગાહ,
 કપડે હે સખ જરીકે તનકે ઉપે ખેરાત કીએમેં,
 પીઠજીકે નામ ઉપે ખેરાત કર દીએમેં;
 પેનુ હે સખ જરીતા છટકા અલાખ તનપર.

ખીજલીસી જા ખડી પીયાકે મનપર;
 સાજનકી કુડી નજરસે હ્રુદ તાજગીને લાલા,
 દુરાઅને હે પરીયાં સખસે બની મેં આલા;
 શેનદીનમે દીવસે કીને કલામ પુરા.
 કરીઓ દરમાં કરીમા દીલ હો ગયા હે શુરા,
 પરવરરે દેગાર મુજકે નેકી ઇમાન દેજે;
 ઉમેદ દેગી દીલમે જીનત નપીયાંકીજે,
 છોડો ગુમાન ચારો કરીએ કહુ અજલસે;
 કરીઓ કહુએ નેકી બદા ખોદા ફજલસે;
 અહમદ નખી હે મહમદ બરહક દોસ્ત સખકા.
 નખીકે દલશે શેતી ખેડા હે પાર સખકા,
 રહેમ ચીનો દીલશે કલમા પદો નખીકા;
 કરીયો નીમાજ રાજે છુટકા સોહે સદીકા.
 સીખત રાહકે હાથસે સારી જુબાન ખોલો;
 નખીકે નામ ઉપર હરદમ દરદ ખોલો.

ખીરહ બારમાસી.

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ, રાધા શાય કરે બનમેરે,
 હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ.
 લગત અસાડ ઉમંગ દોલિ આવો; ખીજલી ચમકે ધનબ.
 દલમેરે, ચમક ચમક ચાર દેશ નીહાર. હમુએ ન આવે,
 ખીદ્રાબનશેરે, હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા. હમકુ
 શાવન શામી અતી હલ કીનો પ્રીત કરી કુબજસંગ જરે,
 કુબજ શોક બનમકી બેરત હમશે બેર લીયો છીનમેરે,
 બાદરવે બવન ફુલી સખ કલીયા નહી ફુલી દીનકી કલીયારે,

જીન કલીયનમે બમર ખસતહે શા કલીયાં પીયામાં. હે બશીર.

હમકું છાંડ ચલે બન માધુ. રાધાં

આસો કમળ નીરમળ બએ ચંદા, પીયા નહી આવે મેરે.

આંગનમેરે, હરશ દેખાય પ્રભુ આયે બીલમ રહે, હમ.

કલપાંત કરે મનમેરે, હમકું છાંડ ચલે બન માધુ; રાધાં

કારતક શોક કરે સગ સખીયો, રાધા શોચ કરે બનમેરે.

ઉધવ રવામી જનમકે કપટી કપટ રહ્યો જીનકે મનમેરે.

હમકું છાંડ ચલે બન માધુ

અનહદ ગેદ બનાયો સખીયાં જોય પડ્યો જીમના ત્રહમેરે,

ખેલત ગેદ ગીરી જીમનામે, તગ કાલીનાગ નાથ્યો જીનમેરે,

હમકું છાંડ ચલે બન માધુ. રાધાં

પોસ માસ રતુ અલાપ કરતહે સુધકું ન લીની મનમોહનરે,

જોગત હોઠર પન બન દુંદું, દુંદત શીર બીંદરાખનમેરે,

હમકું છાંડ ચલે બન માધુ. રાધાં

માધ માસ જગ લાગો સખીરી હોત ખસત કંથ ધર નાહીરે,

સુમરીત હાથ ચલે મગજાલા ધર ધર અલખ જગાતી શીરીરે.

હમકું છાંડ ચલે બન માધુ. રાધાં. હમકું

પ્રાગણુ ફાગ ખેલત સખીઅનરે ધર ધર હે બાજત રહેારે,

હમારો ફાગ હર્યો કુખજનને, કુખજ બસી જીનકે મનમેરે.

હમકું છાંડ ચલે બન માધુ. રાધાં હમકું.

ચક્ર જતા કુલી સગ વનમે આવત સુગંધ સખ કુલનમેરે,

મેરે શીતળ મંદ સુગંધ સદા નીજ આવત હે શ્રી બીંદરાખનમેરે.

હમકું છાંડ ચલે બન માધુ રાધાં હમકું

જમત વહશખ એશા સખ કીને બેહર, ઉઠે તન જોખનમેરે

મોર મુગટ મોહનકી છપ્પા બસત રહત ધનકે મનમેરે

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા. હમકુ.

જોડસે જવાળા તપે સખ ધરતી બીહર અગન લગો વનમેરે,
બીન પઠશાંમ બુજે જતન નહી અમસે લાખ બુજવત અસુવનસેરે,

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા હમકુ.

પુરન માસ પ્રભુ ધર આયે આપ મીલે હરી કુજનમેરે;

સુરદાસ મથુરાં કે બાશી પુરન કાબ હુએ મનુકેરે.

હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ રાધા. હમકુ.

વિંછી વિષે ગરબી.

અરરર માડીરે છાંણ્યાં તે વીણુવા ગઈતી,

મા. વી.

અરરર માડીરે સોગત સહીની થઈતી;

મા. વી.

અરરર માડીરે છાંનો માનો લપાયો,

મા. વી.

અરરર માડીરે વાંકો વળા ડાંખ મારયો

મા. વી.

અરરર માડીરે નાસતાં તેને ભારયો,

મા. વી.

અરરર માડીરે આશી લેહેરો આવી,

મા. વી.

અરરર માડીરે સહીયર તેડી લાવી,

મા. વી.

અરરર માડીરે સસરાને તેડાવો,

મા. વી.

અરરર માડીરે પડદાને બંધાવો,

મા. વી.

અરરર માડીરે સસરો અહીંયાં આવે,

મા. વી.

અરરર માડીરે માડી બેસવા લાવે;

મા. વી.

અરરર માડીરે કાળુપુર લાઈ ચાલો.

મા. વી.

અરરર માડીરે રેશમનુ બોલાવો.

મા. વી.

અરરર માડીરે વીંછુડે વેર વાળ્યાં

મા. વી.

અરરર માડીરે હરખ હઈવાના ટાળ્યાં,

મા. વી.

અરરર માડીરે બોજનીયાં ન બાવે,	માં વીં
અરરર માડીરે સુતાં નીદા ન આવે;	માં વીં
અરરર માડીરે ઝોરડામાં ઢોલીયા ઢગાવો,	માં વીં
અરરર માડીરે શીરો તો કરાવો,	માં વીં
અરરર માડીરે પરણ્યો કાળાયા ખરારાવે,	માં વીં
અરરર માડીરે વીંછીની વેદના ભારી,	માં વીં
અરરર માડીરે હાંશો તો રહીજે ભારી,	માં વીં
અરરર માડીરે વાત તે સહુ બણે,	માં વીં
અરરર માડીરે શું હું કહું આ ટાણે,	માં વીં
અરરર માડીરે ચકરવાલે ચીન ચાઇ,	માં વીં
અરરર માડીરે ગરબી રસીક ગાઇ,	માં વીં

બોડાણાની ગરબી.

હરી દવારકાંસે ધાયે બક્ત ખાતર ડોકર આઝે બોડાણા કે
 મનને બાયે, હુઝે પદસને જાવો દરખતને. ટેક,
 સુણો એક દીનકી ખાત, બોડાણાને જોડે હાથ, ચલના ચપ્પે
 મેરી સાથ પ્રભુ ડોકરકુ (ડોકરકુ)
 સીનેર ખરસ સેવા કીધી, પ્રભુ લજ્જા રાખો મારી,
 મે તો ખાત કહેતા, ખરી સમજે દીનકુ સમજે.
 તુલશી જમણે હાથમે બોધ જાકે હરીકું ચઢાઇ;
 સીતેર ખરસ સુણુ લે બાધ માલમ સખકું,
 કીજે સેવામાં દરશન હુઝે બોડાણો પ્રશન.
 બોધ કહેતે કીરશન લે ચલ હમકું.
 હુકી માડીકુ મંગાતે ચાસો આધી રનકું આતે,

બે ચલ.

પીછે કાળે દોડે ધાતે, સખ કામ જાણો.	સખ૦
હરી દ્વારકાસે ધાએ.	
પુનરી દેખ મંદીર જાય, હરી તહિ જીનકું પાય	
પીછે સખ દોડે ધાય, હરી કાજ ગએ,	હરી૦
ઝકાર ગએ ગીરીવરધારી, રૂએ ગુગલી નરનારી;	
દુખ દે ગએ મોસરી, કીને ભરમાએ.	કીને૦
દ્વારકામે દુઆ સોર, લે ગએ કાકારકું ચાર;	
દેવળ ઉપર રૂએ મોર હજી તહી આએ.	હજી૦
મનમે સમજે ગોપાળ, ખડે લીમડેકે છાડ;	
કડવી મીઠી કીધી ઝાળ, વાંસે ચલ દીધા.	વાંસે૦
કાળે પીછે દોડે આય, હરી ગામનીકું જાય;	
એસે ખોત દુખ પાય શ્રી ભગવાનને.	શ્રી૦
ખરછી જલકે અંદર ડાલી, વાં એડે ગીરધારી;	
ખલક રહે કીલકારી જામ વાં મરના,	અખ૦
ખરછી ડાલી તેની વાર નીકલી લોહકી ધાર.	
કુવા ત્યાં ઉતપાત, રૂવે જોડાણા,	રૂવે૦
એસા મત કરે ઉતપાત, લખી કરે એકી ખાત,	
તોલો સોનેકી સાથ, ઝોઘ મન માને,	ઝો૦
લખી પકા શર પાય. સોના સાટે તીન મન આય;	
એતે બારે થાય, ઝો કયા જાને.	
હરી દ્વારકાસે ધાયે, ઝો૦	૨
રૂવે જોડાણા મહારાજ, કેસી રૂવે મોરી લાજ;	
કાંટા મંગાયા આજ, મુખસે ખોલો	મુખસે૦
હરી નીકલે બહાર, એડે કાંટપર સાર;	

દો હુલનકે બાર દરદમ તોલો,	૬૨૦
વાલી સોનેકી મંગવાઇ, સવા વાણકી કેવાઇ;	
ધરી કાંટેકી માંહી, ઝોર નીકાલો.	
હરી કમતી હોવે કાળા સમ મીલ રાવે,	
સોના દેખકે મોવે પીછુ ચલના.	પીછુ
હુંવે ભકતીમે બાત ચાવો મુખસે પાન,	
કાળે હુંવે બેઠતાન બદખડે જ્ઞાને.	ખડે૦
હરી દવારકાંમે ધાએ.	ચો૦ ૩
પુનમ કારતકી આતે મેલા બારી જસતે,	
સમ લોક દરચનકું ગાને શોભા બારી.	સો૦
સુરત અમદાવાદ ઝોર મીલી ગુજરાત,	
તરે તરેકી જનત ઝોર નર નારી.	ઝોર૦
મોર વગટ જનના પેન પ્રભુ ચલાતે સેન,	
મુખ બખતે બેન ગીરીવરધારી	ગીરી૦
રામ સક્ષમણુ દોનુબાઇ ખડે બાણુ પર આઇ,	
મંગ રાધીકા માઇ જાઉં બલીહારી.	જાઉં૦
કવી ચુનીલાલ છંદ ગાને હરીચરણ ચીત લગાતે.	
છંદ દીલશે બનાતે ધરતે ધ્યાન.	ધરતે૦
હરી દવારકાંશે ધાએ.	ચોર૦ ૪

કાળી ગાળાંની લાવણી.

કાળા ગોરી દોનુ લડતી ધડિ વરબી યું સમજતી,
 કયુરે કાળા ખીચારી ગોરીકું કયું ધમકાવતી,
 ગોરી કહેતી મુનબે કાળા ગોરી પદમણી નારીમે,
 ગોરી સુરજહે ઉજલા હોતા સારી ફતીયામે.

ગોરા ચંદરમા ગોરી બીજલી ચમક રહી ધન બાદલમે,

ગોરા પાની બરમતા ઇંકર સારી દુનીયામે.

ગોરા મોના ગોરી તાંત્ર ગોરા હીરા સુજ નથનીમે,

ગોરા ગેના કાળા ખડી સારી તનમે. ૩

ગોરા લે'ધા જરીકી સાડી, કાલી નેન નખરે કરતી;

ક્યુરે કાલી બીચારી ગોરીકું ક્યું ધમકાવતી ૪

અબ કાલી કહેતી સુનમે ગોરી તુ મીઝજખા બાતાં કરતી;

કાળા બદલી ચડે જદ પાનીકી બીરમા હોતી. ૫

કાલી રાત જદ પડેરે પોરી, સખ દુનીયા શોખ કરતી;

કાળા કાજલ ગોરી, નેનમે અંગન કરતી. ૬

ગોરીકું મુખે ધેના ગતી, લહે હાતુંમે મીસી ખસતી.

કાલી ખંદુકમે ગેના ધરતી, ઉપર કાલી તાલા દેતી. ક્યુરે કા.

અબ બકિવરની કહે કારી ગોરીકું મેરી આસ સખદુની.

આ કરે પકડી રોડી ઝોર શારા પુરી ખુરમા સખી કરે,

પકડા ગેખર ઝોર જરોખી છતીસ બોજન ખાશા કરે,

કારી ગોરી દોનુ આપતા પેઠે બરે.

કારી ગોરીકા હાથ પકડે, બકિવરની યું સમજતી. ક્યુરેકારી.

ગોરી બકિવરની તીતુકા ગમકા દુકન ગીરયુ સમજતા,

અબ મત લડના ચલો તીનુ અપને રસો.

અજબોજન સુનીજન ગુનીસાગર ખારે અંદ છંદક કહેતે,

ગોવીંદરાવજી સમામે નીત નવા છંદ બનાવતે.

બકિવરની કે સુખડ નારી, છનકુ એની અંદ કહેતે. કારી

ગોરીકા હાથ પકડકર આપને ઘેર બીજવાતે.

પ્રતાપધડ શુભજરે અખાડા તુરવાલેકી ખુખખતી,
કયું કારી ખીચારી ગોરીકુ કયું ધમકાતી

બદરકાળીની લાવણી.

ધન્ય ધન્ય બદરકાળી મેં નજરે જોયાં બાળા,
એ તણુ દરવાજા વાળા મેં કરમાં દરશન;
જોની શોભાનો નહીં પાર દરશન કરે કરનાર;
તોસે બદરમયંકાર હું થયો પરશન, ૧
મહિ જાળે બદરને દેરે લોકશીશન વધેરે,
માતા મહુગાર પેરે શોભા છે રૂડી,
મંભામા રૂપે કાળા જગતની દીન દયાળા,
કંઠે મજરા નાકે વાળા, એને હાથે મુડી. ૨
હું જોવા ગયો ચાલી મા ઉભી ખડગ જાલી,
એણે હાંસડી તુસી ધાલી પહેરયાં ચીરચોળા;
મહિ જોવા જાળે સાથે ધુધરી પુંચી બાંધી હાથે,
શોભે સુમર માથે એવી બદર બોળા, ૩
માને શશુગાર ચડયા છે પુંઠ તકતા જડયા છે.
ભાર પીતળે મહયાં છે દેવી છે મનમુખ,
જોતાં અકસ થઈ જાણ ગાંડી મેં જોયું નજર માંડી.
અંદર ભટકે છે હાંડી બહાર એક જમરખ ૪
ત્યાં થામ ધાંતો ધમકો માનો વાગે જાંઝરે જમકો,
ત્યાં બક્ષત કરે છે હમકો ગૌ શેવક જાએ
ગુનેગાર પકડે માન અને થેષ થેઈ નાએ. ૫
ત્યાં ગારદી ધણુ રહે આખો દીન પેરો બરે,
માતી ખુખ ચોક્કી કરે આખી રાત જાગે

હું મંમાયાને માતું એનું નથી કંઈ જાતું,
 કાળા પુઠે ફેડખાતું ત્યાં બેડીઓ વાગે,
 ઉપર બેડીઆળ છે ઠેડ ગારદી બેસે છે ઢેડ,
 સાંજ પડે થાય પ્રેર, ત્યાં હાજરી લે છે,
 શુકર વારે ચોખ્ખોડ રવીવારે ટળે શોક,
 સાંજે જાય લાલા લોક, તે ત્યાં ઉભા રહે છે,
 અમદાવાદ સાર શહેર મંમાયા કરજો મહેર.
 સઉને થાય લીલા લહેર હું એટલું માણું.
 કહે છે પલ્લવ સુરજરામ જીલં રાયપુરમાં મુકામ,
 પખાલીની પોળમાં ઠામ રૂનો પાપ લાગુ
 લાયકી.

બરજેરી ના મીલી સખીરી મેં જુવાન ખાલમ છોટા,
 કીશે દોષ દહિ પુરબવ પાપ કીયા મેને ખોટા,
 ના ખાપુકી મેંથી લાડકી વટપતકી સગાઇ,
 ખાળપનમે મુજે મેરે ખાપુને પરનાઇ,
 ધનદોલતના માતુ સખીરી મુજે કરેમેં મકલી,
 ધરકે બરસે કીયે છોટે ખાલમસે શગાઇ.
 દીલમે એલા ચાહતી સખીરી આપ વીધમેં ખાઇ મર,
 દાંશી લેકે સખા મેં જાકે મેહલમે ગીરજાડ,
 મેરા પુટ ગયા કરમ મેંહુ જુવાન ખાલમ છોટા.
 કીશે દોષ દહિ પુરબવ પાપ કીયા મેને ખોટા,
 પહેલે આને ચલી સાસરે રસ્તેમેં કપડા ધોયા,
 હસી ખુશીશે જાકે મહેલ દીપક જોયા,
 નાયધોયકે ઊર શુશ્રુયાળા સેજ પલમ વાં બીજવાયા;

ઉશી પલંગપે મેં પાયા મેરા છોટાસા બાલમ આયા,
 મેને ઉઠાલે ઉઠાલે ગોદીમેં લીયા બાલમ રોયા;
 માટી કુટી બગ ધુનનકી ઉરમે ફરે સોટા છોટા;
 કીસે દોશ દઉં પુરબવે પાપ કીયા મેને ખોટા;
 સપ દાગન ખેલનઠા મહીના ફાગ કીસસે ચલાઉ,
 મેરા બાલમછોટા સપ્પીમેં ચુલાલ કીસપે ઉગાઉ.
 જાત ખીરાદર કરે મરકરી બગ્ગરમેં કેસે જાઉ,
 ઉતવીસેં જતાવે સપ્પીમેં સગ લોકમેં સરમાવું;
 કહેતે આશક સુનપે માથુક મત સમજે ખાવન છોટા
 છોટી અકુરશે કે હાથી સઠમ હોતા ખાસા મોટા,
 રાજેમઠ ઉરતાઠ હમારે છંદ કહે નહીં આ ખોટા.
 દગારામજી કહે તુરવાલે સપપે મોટા.
 જગા ચતુરસીંગ ગાવે લાવણી સુણે સપ્પી છોટા મોટા,
 મરખી.

માઠડા ગોરસ દ્યો ગોરસ દ્યો;
 તમે ગોરસના ગીરધારી માઠડાં
 હાતે તાર ગોરસ લાગે છે મીઠુ, હારે તારે બાપે જનમારે
 નથી દોહુરે, માઠડાં ગોરસ લો ગોરસ દ્યો.

સસરવતી માતાને વીનવું ગણપત લાગુ પાય, અલખેલી
 અપ્પા આશ પુરજો, ગુણુ શેવક તમારા ગાયરે. માઠ. ૧
 પથર મટી થઈ પ્રેમદા બોજન કરતાં ગાય, આંધુ અંગ
 ફરે કુંદડી તેવું એહું સઉકો ખાયરે. માઠ. ૨
 તાની છું તખ જેવડો અલ્યા કડવા વેણુ ન બોલ,
 હું છું વખની કુંપણી, તને મારીશ પ્રહેલે પહોરરે. માઠ. ૩

- કુકે પાને આંખલી લાંબે પાન ખજુર, છોગાળા નર વહી
ગયા, મારે માથે બાગ્યો મજુરે. મીઠ. ૬
- કાચી તો કરી બલી, પાકાં બલેગં પાન. માયાનો મનની
બલી, નહીતો ખેંચી બલેરી કમાનરે. મીઠ. ૫
- પાટણ પેટી દોમખી નારીજ નામે નામ તે નરને ચાહે
ધણું એને છેલ સંગાયે કામરે. બીઠ. ૬
- કોણુ હીમાળો શેવીઓ કોણુ શેવી આગ, કોણુ કરવત
મુકાવીયાં કેલ નારીને કાજરે. મીઠ. ૭
- કાથે હીમાળો શેવીઓ યુને શેવી આમ, સોપારીઓ કરવત
મુકાવીયાં એતો નામરવેલનં કાજરે. મીઠ. ૮
- એક આંધારી આરડી બીજી વેરણુ રાત, ત્રીજી શોકનો
ઢાલીઓ એનો ઝખડો લાગ્યો આખી રાતરે. મીઠ. ૯
- માયા કરો ગોઠણો હમયા કરો હાર, દહાડે કર દાકરો
એને રાતે કર બરથારરે. મીઠ. ૧૦
- પારે નાચે પારેવડાં હમડે નાચે મોર, પરપયા એટલા માનવી
પીટયા કુંવારા હમયા ઢોરરે. મીઠ. ૧૧
- ચીર ફાડી ધળ કર કાંકણુ મેલુ' નીશાન ઉતર મુડ અબાગીઆ,
તારો પેઉ પોઢ્યો મજાણુરે. મીઠ. ૧૨
- મહુડે માળો ન ધાલીએ લીમડો લેહરો ખાય, પારકો પુરખ
ન શેવીએ, એતો પરાઢીએ ઉઠી ધેર જાયરે. મીઠ. ૧૩
- નદી બાધુ નવ ડાંડીએ સમુદ્ર બાધ્યો નવ જળમ, તુજને
બાધુ વડોદરાને માંકરે તારીફ છોડાવાને જાયરે. મીઠ. ૧૪
- કાળા મજકણુનું કપડું માંહી બરથું છે હીર, ધરનો ધણી
પીટયો હીનડો મારો પાડેશી બાવન વીર. મીઠ. ૧૫

- સોપારી વખાણુ સોરઠી જેના લીલાજી પીળા રંગ,
 સ્ત્રી વખાણુ પાતળી જેનાં વાળ્યાં વળે છે અંગરે. ૧૬
- હંચી ગોરી ઉજળી જળ બરતાને જામ; કાંટા વાગ્યો પ્રેમનો;
 તેનો હાથી ઝોલા ખાપરે. ૧૭
- ગાંડી માંધે બેડલું માંકડ કાટે દાર, જુવારી પાસે નાણું રહે;
 તેને જાતાં કટલી વારરે. ૧૮
- અંગ ઠાળું દાંત ઉજળો, ચાલે ધમર ચાલ;
 સાસુ વહુને દીકરી, એ ત્રણનો એક બરવારરે. ૧૯
- બાપે જનમી બેટડી બેટડીએ જનમ્યો બાપ,
 કહો મારા ઠાકરો એમાં બેટી ભલી કે બાપરે. ૨૦
- જળમાં પેશી ધર કરે જળમાં બેસી નહાય,
 મસ્તક વાહે નામરે તેની આંખ ફાડે જીવ જાપરે. ૨૧
- પડી પશુ બાગી નહી, કટકા થયા બે ચાર;
 વગર પાંખે લડી ગમ તમે પંડીત કરોને વીચારરે. ૨૨
- અગનીકુડમાં નીસર્યો બમરકુડમાં નહાય,
 પંડીતો પુછે પંડીતને તેના પુલ વેલાને ખાપરે. ૨૩
- કર વીના જે કામની મુખ વિના જે દાંત,
 મુવેલી જીવતાંને ગળે, તમે મોકલાવળે ગુનીમલ કંથરે. ૨૪
- રાધા તારૂં રસણું જેમ આટામાં લુણ,
 કષ્ટ સરીખાં નાવલાં તને હહાડી મનાવે કુણરે. ૨૫
- જેને ઘેર પવન ન સંચરે જેની છાંયાએ ન બેસે કામ,
 તે જળતો મોકલાવળે મારે એકાદશી વત હોપરે. ૨૬
- હોયો નર નીંદા કરે સાજળ તડકા ખાપ,
 જેની મુછે મામા નીપળે, તમે ચતુર કરોને વીચારરે. ૨૭

શેરી ખરી પશુ સાંકડી, ને નગર પાસેજ પશુ દુર.
 પરપયા પાણી નહીં નીવડે! માઝ જોખન જામ બરપુરરે. ૨૮
 હાથી ડોકના સારીંગડા, મધુરા મધુરો ન જોલ;
 હમે હમયાનાં જાવવાં, માફ જોખન કરે છે જોરરે. ૨૯
 વેંત જોવડી વરખડી ઢાલ જોવડું કુલ,
 કાયાં કમળ ઉતરે તેનું પાકે થાયે મુલ. ૩૦
 તનના કઈ ત્રાજવાં મનનો કઈ બજાર,
 હમિયાની કઈ હાટડી, હુ તો વણુજ કર વેપારરે. ૩૧
 કૂવા ઢાંકણુ ઢાંકણુ ખેતર ઢાંકણુ તા',
 ખાખનું ઢાંકણુ ખેટડો ધરનું ઢાંકણુ નારરે. ૩૨

પંદર તથા.

હરી હઠ મેલને રાધે, મેરી સંગ જોલને રાધે, અજોલા જોલને રાધે,
 હુલટડા જોલને રાધે, કલ્યા માનને રાધે.
 પડવે મોરી સાહેલડી પેહજી વાડીયે જામ,
 પેહજી લાવે દાડમ ગેરી હોલે ને પેહજી ખામ. હરી. ૧
 ખીજે મોરી સાહેલડી, જાળોજ હાથો ચંદ;
 દાડમ કરે દતડે ગોરી આશો માંડ્યો છે રંદ. હરી. ૨
 ત્રીજે મોરી સાહેલડી તરીમાજ વારોવાર,
 આશું જુલી સુંદરી જુલી કંકને કાળજી સાર. હરી. ૩
 ચોથે અમકતી મેં સુણી જોખન જાળે વેશ,
 જાર જોખનમાં એકલી જેના પેહજી ગયા પરદેશ. હરી. ૪
 પાંચમે મોરી સાહેલડી પંથ પલંગ કંચ દુર,
 જારજોખનમાં એકલી જેના પેહજી મયા પરદેશ. હરી. ૫
 છઠે મોરી સાહેલડી છાંજ વારોવાર,

પરદેશી રાજ પધારશે આપણે બેસીશું હારોહાર. હરી. ૧
સાતમે મોરી સાહેલડી સાતેજ કીધો રનેહ.

ચોમાસાની રત ચીકણી ઝીની ઝરમર વરશે મેહ. હરી. ૭
આઠમે મોરી સાહેલડી, આઠજ જોડાજોડ,

પરદેશી રાજ પધારશે આપણુ બેસીશું મોડામોડ. હરી. ૮
નોમે મોરી સાહેલડી નવલાંજ પહેરૂં ચીર,

હીપક લછ મેડે ચકું નયણે વહુટયાનીર. હરી. ૯

દશમે મોરી સાહેલડી દસરા પુજવા જાય,
પુજ્યા તે નર પામીયા મારા રામજદા બરધાર. હરી. ૧૦

બગીચારશે મોરી સાહેલડી મેં કીધી શીવરાત,
પરોઢીયે કહી પારણાં કર મને ખુણુ જોવાની ધણીખાંત. હરી. ૧૧

બારસે મોરી સાહેલડી મેં બારજ બાંધ્યો બંધ,
કસનરા નર કશી ગયા, એતો કહી ન છુટે બંધ. હરી. ૧૨

તેરસે મોરી સાહેલડી, વાઢગ વાંધ્યો રંગ,
ઝોમડની મુળા એક છે, મને ડસીયા ફાણુ બોરંગ. હરી. ૧૩

ચૌદશે મોરી સાહેલડી પાસા લીધા હાય,
મેં જાણ્યું પડશે પાધરા, એતો ગડીયા છે બારેવાટ. હરી. ૧૪

પુનમે મોરી સાહેલડી, પુરીજ કરશે આજ,
મેં જાણ્યું હરી આવશે હવે થમ બેડીહું નીરાજ. હરી. ૧૫

લાવણી ૨ છ.

ઝો બગવાન પતી ગાવાન નથી કાંઈ જ્ઞાન જનમ કેમ કાઢું,
હું નાના કંથની નાર દુખ ક્યા કાઢું. પરણાવી મારે બાપ પોતાને
હાય કજોડા સાથે મને દુખ હરીયામાં ઢળી પડ્યું દુખ માથે. ૧
હું આવી સામ્રા માંચકંથને લાય જગતને ધારે પરણ્યાં પછી
પરસો ચાર થયાં છે બપારે. ૨

કુલ.

મારે સામુદીનું સાલ નહું દે ગાલી, જેને કંથ તણું નહીં
માન, તેને દુખ બારી; કાઠ સખીયો બેગી થાય પાણીને આરે,
સહ મારી ચરચા કરે, કંથની ત્યારે; મારા બાળ કંથને જોઈ હસે
સહ કાઠ દુખનો દરીયો. ઓ ભગવાન ૧ હું ગઈ પતીની પાસ,
હેતની આશ, દેખી નાસે છે, જો કાઠ જમણાદાથ ચીસ પાડે છે
હું નવ જોયત છું નાર, ખરે આ વાર છખીલી નારી, મુઓ જાણે
નહી કાંઈ રીત, કરે છે બારી.

કુલ.

હું શુભ કરું ઓ બાપ દુખકુ દે છે, મારે હઠયે હોળા બજે
દુખી દીલ રહે છે, મને ગમે નહી શજીગાર શરીરે શબવા, વળી
બોજન વેગા પાક, ગમે નહી જમવા. મને વરસ ચયાં છે સોળ
જોયત ઝકઝોળ જીવાની મારી, પીટયો એ છે નાનું બાળ વરસ દસ
બારી. ઓ ભગવાન. ૩ મારે બાપે મને આ બાળ: સોંપ્યો તત-
કાળ સાર નવ કીધું; એ બાળકડાની સંગ કન્યાદાન દીધું. જે
બેટીને વળી ગાય દોરે ત્યાં જાય કશું નવ આવે જેમ હન્યારાઓ
બળદ કસાઈને આવે.

કુલ.

તેમ પીતા માહરે કરી, મછે દુખદારી, જો કેર ગયો તે
મરી કરી દુખ કરી, બાતીમાં બાકી બજે કરું શુ સેખા
હું ભાણ મરું છું નાના કથને દેખી. જેવું ચંદ્ર તણું છે તેજ;
એવું મુજ તેજ કોમળ છું આજે, મુવા લાયક એવો નથી,
માહરી સજે. ઓ ભગવાન. ૪ જેવી કંથ પીનાની નાર,
એવી આ વાર, મને પથ જાણો; હું પડી કધીરની સંગ.

મોતીનો દાણો, મારે મહે ચક્ષુએ નીર બીજે છે ચીર
ચોળી પણ બીજે, એ બાળ કંથને જોઇ, દીલ નવ રીઝે.

હલ.

વળા સાસુ મારે બોલ, ધણેરા મુજને તુ પળવેછે મુજ
બાળ થયું શું તુજને, મારો જીવ બળે છે રોજ, કરે શું બાધ,
બાધ, સગી નણ્ણદીને હું કહું, મરો તુજ બાધ શું કરે
ઇશ એ હાથ હવે શું ઝેહેર બાધ મરવું. પડી દુખ
ઠરીયાની માંય રહ્યું છે રહ્યું એ બગવાન ૪ માર મન
થાય છે બાપ, ઉડે જેમ રાખ, જનમ શીઠ આપ્યો, પ્રભુ
મારે કરમે ક્યાં પીટાને થાપ્યો મેં કર્યાં નથી કાંઈ પાપ
જગતના બાપ, ગુન્હો શો પડીયો, તે. મુજ અપણાને કાજ,
એવાં ક્યાં ધડીયો

હલ.

હું હતી કદી વીધવાંતો આથી સાર, પણ જોઇ ફાકટનો
કંથ બળે મન માર, ધણું થાય છે ચીત રમવાને જતરી,
પણ રહું છું અટકી સાજા કુલની ધારે, અને ધણો
કામનો તાપ ઠહું છું આપ નથીરે ખમાતુ મારે વીર્ય પીટા
કરે, નથીરે દમાતું. એ બગવાન ૫ હું જડે મહીયરની
માંય બાતને ત્યાંય કદી કો વારી; મારી બોળાઇ મારે
બોલ ધણા દુખકારી. હું મનમાં સમજી રહું દુકારા સહ
બોલ હાંશીના, હવે કાંઈ નથી ઉપાય વીના હાંશીના.

હલ.

એ ઇશ હવે તો સુણુ પતી કર મોટા, તુજ ધર જોડા
ધર તણો પ્રદયો શો ટોટો. મારો પાપી હતો જે બાપ,

પીટ્યો હત્યારો, તેણે કર્યો નહીં વીચાર, જરા કાંઈ સારો.
કહે છે જે કાળીદાસ, ઇશ્વની પાસ જોડાં તું કરજે અગળાની
અરજ કાનપર ધરજે, ઓ ભગવાન પતી નાદાન,
નથી કંઈ સાન જનમ કેમ કાકું હું નાના કંથની નાર,
દુખ ક્યાં કાકું.

લાલણી ૩ છ.

ભરથાર પ્રાણ આધાર, સુખ દેનાર ગયો ક્યાં ઉડી, તુજ
વીના નાથ મારી દશા થઈ લુંડી. તુજવીણ મુજને પ્રાણ,
ગમે નવ જાણ, કર શું હાથે, મુકી મુજને એકલી, ગયો
તું ક્યાં. પ્યારીનું દુખ તં વાર ધર્યું ન લગાર, ગયો
ક્યાં તું ચાલી. તુજવીણ ગાલ તી ઉડી કિંઈ સહુ લાલી.

લાલણી ૫ મી.

હેલ ખટાક ચાંદ ગગનમે સુરત પાઠ મેલી આલા, ખીરમા
યા મોહના રાણીને મહોખતકા રાસા ઝાલા, દીલી સહેરના તખત
ખટાક ધન મૈનત સારી માવા, ગીસ પરસડી કિમર ઢરનીયાન, ઈ.
શક બાજમે ખીન્માયા, ચાર તનહરા ચાર વખત પોશ્ચાક ખની
કચન ગયા, બાધી ઢાલ સમશેર સીવાઈ સુતાઈરીકા પેમ લીયા,
ગુજરાત અમદાવાદ શહેર દેખકર ખાન્માયા, ધુપકા જેઠર દીમાનીશ
ખેઠ જરી આરામ પાયા.

હલ.

તાલેવનકે બાગ કુવે પર ધડાખરા મીઠા પાણી, સો દોસો સાંઢે
લીમે ચાંક રહી જઈ ચંદાકી ચદની. શીર સુકા ધડાઈ જલ
ખર કું મોહના રાણી નજર પડા મહાખુસ મુકર પછી સાંઢ

સોખત વાની; મંદીસ પર શીર પેય તુરા ફૂલ જરાવ મોતનકી,
 મારા ખીરમાયા મોહના રાણીને મહોખતકા ફાંસા ડાલા, છેલ ખટાકે
 મોહના રાણી બધ દીવાની ડોલ દેખ ઉમ પછીકા, કીયા રાજ
 કીયા અમારે બાદશાહ જાદા હો કયાંકા. અજબ ખુશને તુર ખનાયા
 જોડ કીસી હક તાલેકા, આયે કહારે કહાં જાનેકા મુકામ કીસમત
 વાલેકા, મોહના નીશક હોઠર સંગ છોડ સમ શહેર લોકા, ધમક
 ચમકકર આજ સામને બાણ ચોડ્યા નેનુકા, ચતુર સાગર આઠરસે
 પુછે કહાસે આયે પરદેશી, કોન તુમારા ખનન ઠીકના કીસ વસ્તિકે
 રહેવાશી, કરો ખુશાસા કરકે દીવકી ખાન મીરી ખાસી; કરો ગંદગી
 કમુલ આજકિ રેત તુમારી હોઠે દાશી; રંગ ખગલેમે આરામ
 કરના નરમ ખીજાના ચોપાલા, ખીરમાયા મોહના રાણીને મહોખતકા
 ફાંસા ડાલા. છેલખટાકેરે ધોકા ફૂલ તો રમતા દીવમાં, કોલ વચન
 લેવો મારા; સચેકે શીર ખુશ વાલી જુડેક ફતીઆના ધેન, વર
 ખાવાંદ પરદેશ ગયે હે, ગુજરી ગએ વરસો બારા. માસ ખીયારી
 પડી એકલી માલ ખજના બોતેરા શુરત દેખકર દીવ લલચાયા
 હોજે મોહના પમારા, લાખ રપેકી રમુજ સેજપર ચલો કોઠા
 દેખો ડેરા.

કુલ.

સહુ હડી ગયુ મુખતાણ તુર હો અપારા તુજખીયુ નેવથી વહે
 આંસુની ધારા, ઉરમાળ ગઈ સુકાઈ શક્તી જવ કાંઈ લયડીયાં આવે,
 અરે હીડતાં આંધ્ર એ સુખ દેખણ ભરથાર જીવન આધાર પ્યાર કેમ
 છોડ્યો બીજ કોઈ પ્યારી સાથ પ્યાર જઈ જોડ્યો; દીવ રાત
 દુખમા રહુ, ક્ષવામાં પડુ મરં કે ખુડી તુજ વીના
 નામ મારી દયા થઈ જુડી દુખમાં પડવાને કાજ હીસે

(૩૨)

નવ આજ અરે કાંઈ આરો; હું અભાગનીનો હાથ મહે
કાંઈ તારો; પીડે પતી મુજને કામ આઠરે જામ નથી
રહેવાતું આ કામગિનું કષ્ટ નથી સહેવાતું.

જુલ.

આવે નહીં આંખની માંહે ઉંઘ વગારે, તમ વગર સ્વામી
થાય મોચના બારે કાજશુ ફાલીને ખાય, મદન અત્યારે,
બેટીને દુખ ટાળશે, કહો કંઈ ક્યારે છાંટી અમરત રૂપી
નીર, નથુંદના વીર જુઓ મરે જુરી તમ વીના નાથ
મારી દશા થઈ જુડી મનમાં અતીશે મુઝાકે બહુ ખીજડ
ધર કમ ધીરે; તું કાઠ ધીરજનું અને નાથ દુમ્મ નીર.
સજવા નવ દે શશુગાર અરે ગરગાર, સગાં વહાલાં કો,
કમમ ગાળ દુખમાં દીન પ્યારાગો.

જુલ.

નવ મેઠ આંખની માંહે આંજવા દેરે નવ મુવું ખાટલાયરે.

એમ સડે કહેરે મુજ અરે કાન હોઠની કરણ ચરણ પણ મારા
વરવા હીસે શશુગાર વીસુ એ પ્યારા આવળીઆ જેવા હાથ હીસે
છે નાથ વીનારે સુડી જુજ વીસુ નાથ માહરી દશા થઈ જુડી મુજ
સહીયનીઓ સરવ ધરીને ગરત કમકતી ચાલે નીજ પતીશું વાતો
કરે હર્ષમાં મહાલે આવે નીત્ય પાન સોપારી પ્રાણને પ્યારી તે
સુખ જોઈ ચર અરે જાતી નીત્ય હીઠે તે મારી.

સમાપ્ત.

પ્રસંગોપાત સુંદર ચિત્રોવાળું.

(શ્રીધરી ટીકાને અનુસાર)

શ્રીમદ્

ભાગવતનું

ગુજરાતી ભાષાંતર.

શ્રીધરી ટીકાને અનુસાર આ ભાષાંતર વળી સરસ ભાષામાં
તૈયાર કરાવવામાં આવ્યું છે. શંકર સમાધાનસહ, વિશેષ રસિક
વિશેષ ચિતાદર્પક કરવામાં લખનાર રા. કદયાણી રણછોડભાઈ
વ્યાસે જરાપણ ન્યુનતા ગમી નથી. પ્રસંગોપાત ભાગવતની જે
જે અન્ય ટીકાઓ છે, તમા દાખલાઓ પણ આપનામાં આવ્યા છે.
તેથી અમે નિશ્ચયે જરા પણ અતિશયોક્તિ કર્યા વગર કહીએ
છીએ કે, આ શ્રીમદ્ભાગવતના ભાષાંતરનો ખરોખરી કરી શકે,
એવું એક પણ શ્રીમદ્ભાગવતનું ભાષાંતર આજ પર્વત પ્રગટ થયું
નથી. પાદા સોનેરી પુકારી સુશોભિત છતાં કિંમત માત્ર ચાર રૂપિયા
દેશાવરના ગ્રાહકોને ચોરટેજ બુદ્ધિ આપતું પડશે.

બુકસેલર—મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે.

મળુ દરવાજા—અમદાવાદ.

